

Open brief aan installatiewereld (en samenleving en beleidsmakers).

CO2 lockdown voorkomen: leren van Corona

Wat nu rond het corona-virus gebeurt, dat moet, gezondheid gaat voor alles. Laat dat duidelijk zijn. Maar we maken met Corona mee, wat we met klimaat en CO₂ ook gaan meemaken. Het is bij beiden een kwestie van tijd, of beter tijd rekken. Bij corona, om de verspreiding te vertragen, en de ziekenhuizen te ontlasten, en het leed zo sterk als mogelijk te beperken. Ook onze CO₂ uitstoot gaat veel te snel, bij het huidige tempo in de wereld, zijn we in 2027 door ons CO₂ budget heen om klimaatverandering tot 1,5 graad te beperken, en in 2035 tot 2 graden. Met alle ellende van dien. Het gaat erom die CO₂ uitstoot te vertragen, zodat we langer de tijd hebben met het beschikbare maximale emissie budget, tijd hebben om de echte transitie door te voeren, die een enorme inspanning en daarmee tijdsperiode gaat vergen. Ook hier moeten we dus tijd winnen, anders is het klimaat al overbelast voor we goed en wel zijn begonnen.

Ik denk daarbij vooral aan de woningbouw. Het uiteindelijke doel is duidelijk :Alle woningen zwaar isoleren en naar 0- energie brengen. Als we dat per woning aanpakken, gaat dat enorm veel tijd kosten: bij 100.000 woningen per jaar is dat al 70 jaar. En zelfs dat tempo wordt al lastig, de bouw kwam voor Corona al mensen tekort. Bovendien, die tijd hebben we dus niet, de totale emissie curve (CO₂ 'verspreiding') van alle woningen samen loopt al die tijd door en omhoog. De eerste 10 a 20 jaar is het effect van die complete woning 'make over' klein, immers aan het merendeel van de woningen is dan nog niets gedaan.

Dat maximale emissie budget slinkt dan zienderogen, net zoals de de IC capaciteit vanwege Corona sterk slinkt. Net als die piek bij Corona, moeten we die piek van opgetelde CO₂ emissies dus zo snel mogelijk, in ieder geval gedeeltelijk, omlaag brengen. Om met dezelfde gezamenlijke hoeveelheid CO₂ emissie, langer te kunnen doen, en dus ook meer tijd hebben om alle woningen en wijken een definitieve upgrade te geven.

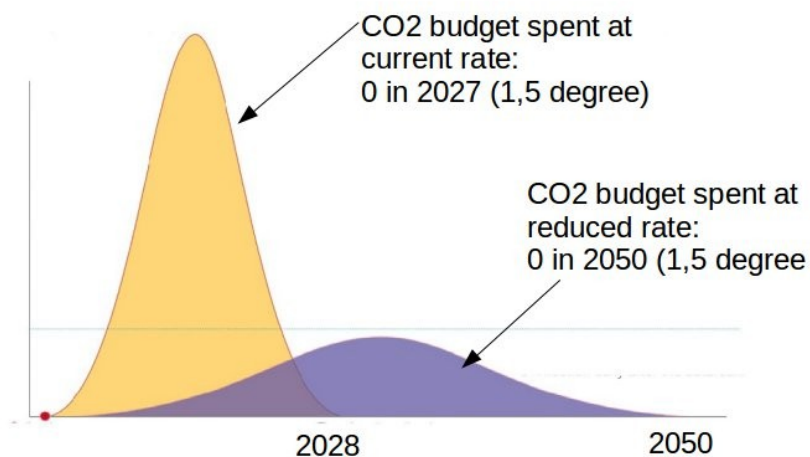
Wat zich bij corona binnen 1 jaar gaat afspelen, is eigenlijk in het kort wat zich bij klimaat en CO₂ over tientallen jaren afspeelt. Daarom lijkt het minder urgent, maar is zo mogelijk een nog grotere operatie als rond corona. Met enorme consequenties, al zijn ze minder zichtbaar, en in ieder geval over langere tijd gespreid. En allemaal op de bank thuis blijven zitten, niet meer reizen, weinig uitgeven, zou helpen, maar jaren achter elkaar? Dat gaat niet lukken.

Daarom is het van het grootste belang ook in tijden van corona, het klimaat doel niet uit het oog te verliezen., Sterker, Corona geeft ons de kans dat nu gelijk ook goed aan te pakken, en deels de ellende van corona die ons na afloop nog te wachten staat, mee te helpen oplossen. Want we hebben zo meteen na corona ook een werkgelegenheidsprobleem, veel extra werklozen, en tevens een moeilijke opstartperiode voor allerlei bouwprojecten bijvoorbeeld.

Hoe dan? Met twee eenvoudige maatregelen: alle woningen in Nederland met een gasketel, en dat zijn ze bijna allemaal, krijgen een warmtepomp hybride geschakeld met de gasketel, en tegelijk het dak vol zonnepanelen. En dat alles binnen zeg 3 a 4 jaar te realiseren. Recht toe recht aan installatiewerk, met een groot effect: gasverbruik gaat sterk omlaag, de gasketel slaat alleen nog maar aan als het echt koud is, en dat is steeds minder vaak, en het extra elektriciteitsgebruik wordt gecompenseerd door de zonne panelen, waardoor de CO₂ emissies van de woningbouw drastisch afnemen. Bovendien, een enorme boost voor directe werkgelegenheid, snel op te starten en uit te voeren. Het huis hoeft dus niet eerst sterk geïsoleerd te zijn, of te zijn uitgerust met een nieuw lage temperatuur verwarmingssysteem.

Die twee maatregelen samen, brengen de CO₂ uitstoot en het gasgebruik al een stuk terug, tot wel 50% of meer in sommige gevallen. Bovendien: Die zonnepanelen moeten sowieso, en die warmtepompen zijn aan vervanging toe voordat de meeste woningen aan de beurt zijn voor een complete renovatie.

Het zijn weinig spectaculaire maatregelen, waarmee een enorme piek vermeden wordt, en de grootste dreiging afgewend. Althans, er komt ruimte om de transitie beheersbaar te houden, tijd om “emissie immuniteit” op te bouwen, zonder het systeem te overbelasten, en door die 1,5 of zelfs 2 graden heen te schieten. Wat betreft de woningbouw dan. Tijd ook om al die andere opties, warmtenetten, waterstof, of wat het ook zal worden voor te bereiden en in te voeren. Natuurlijk vergt dat opschaling van de zonnecellen en warmtepomp productie. Maar dat snappen we nu, de productie van beademingsapparaten voor corona wordt nu ook zo aangepakt. Vandaar mijn pleidooi om nu door te pakken en dat andere dreigende probleem met evenveel verve aan te pakken als nu corona. We moeten nu een inspanning leveren om de “emissieverspreiding” beheersbaar te houden. Het is misschien niet ideaal, de warmtepompen kunnen nog verbeterd worden, maar wachten vergoet de problemen op vele andere terreinen, en een “CO₂-lockdown” dienen we ten alle tijden te vermijden: een plotselinge stop op CO₂ emissies als we door die grenzen heen schieten. We kopen zo tijd. Bovendien helpt het de bouw te ontlasten, beperkt de energiekosten, geeft directe werkgelegenheid, maakt de samenleving zelfredzamer, en helpt dus CO₂ emissies in toom te houden.

Ronald Rovers

Fellow TU Eindhoven, Dep. Bouwfysica, en auteur “Gebroken Kringlopen”, uitg. Eburon
www.ronaldrovers.nl r.rovers@sustainablebuilding.info 06 45064180